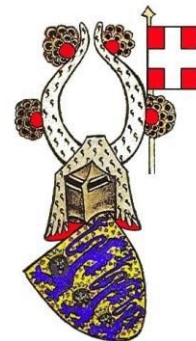

Dannebrogsviden

Talerne den 15. juni 2019

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog.
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet december 2019.

I anledning af Dannebrog 800 år blev der holdt taler for Dannebrog. Dels af biskoppen i Københavns Domkirke og dels af fungerende statsminister på Rådhuspladsen. Begge taler bringes i deres fulde længe, men det var det talte ord som gjaldt.

Biskop i København Peter Skov-Jacobsen Tale ved Dannebrog 800-årsdag

En god færøsk ven lærte mig som ung sømandspræst, at det menneske, som tror på Gud og elsker sit land, aldrig kan fare helt vild i verden.

Kærlighed til fædrelandet. Det er dén kærlighed, vi i dag er sammen for at fejre.

Dannebrog har vi haft i 800 år. Vi er et folk med sans for fortælling, for myte og for legende. Vi ved godt, at eventyret indeholder ligeså meget sandhed, om ikke mere, som den såkaldte virkelighed.

Ethvert barn ved, at Dannebrog faldt ned fra Himlen den 15. juni 1219. Hvor skulle det dog ellers være kommet fra, og hvem andre end Gud skulle have givet os det flag? Vi har vores egen dejlige måde at bære ydmyghed og stolthed frem i verden på én og samme tid. Vi har et ganske særligt forhold til vores flag. Vi strør om os med det. Hejser det, når der er anledning, sætter det i lagkager og på kagemænd, maler det på ansigtet, når sporten kræver det af os. Mine udenlandske venner har ofte undret sig. Deres flag var altid forblevet kongemagtens eller statens flag, men vores flag er blevet folkets.

For mig er kærlighed til det sted på jorden, hvor man lærte verden og alle dens mysterier at kende noget ganske særligt og helt naturligt.

Det kan da godt være, at den pragt og den betydning mit land har, ikke står mål med andre landes store bedrifter, men dette sted på jorden er blevet vores hjemstavn, og derfor er det centrum for vores oplevelse af verden.

William Heinesen udtrykker det sådan: "Her var det, sol og måne viste sig for første gang, her er stedet, hvor nat og dag blev til. Fra et gammel tagvindue i det gamle Tórshavn vekslede du for første gang blik med syvstjernen og fornem evighedens kys på din pande." Ja, det er ud fra dette sted, at jeg ser verdens profiler, verdens begyndelse og ende. Det er med denne kultur og på dette sprog, jeg har fået adgang til alverdens sandheder og mysterier, alverdens fortællinger og lande.

Mit flag, min kærlighed til nationen, mit sprog minder mig også om, at jeg deler vilkår og liv med mennesker, som mener noget andet end mig. Vi har en fælles historie, og vi deler ikke kun indsigt og sejre. Vi er også fælles om det svære - om det vi næsten ikke tør tale om.

Der er mange punkter i vores historie, hvor vi bliver stille, tavse eller begynder at råbe og hvæse. Vi bliver aldrig færdige med at diskutere slavehandel, 1864, 9. april, retsopgøret, behandlingen af de tyske børn i flygtningelejrene i Danmark efter krigen, Maastricht og mange andre ting.

At stå under samme fane betyder også, at vi kan tale om det, der er smertefuldt, og som vi næsten ikke kan holde ud at tale om. Men også det er fortællingen om vores folk og vores fædreland.

Jeg ved ikke, hvad det er, der har grebet os i de senere år; men jeg kan se, at det er et internationalt fænomen. Vi taler alle om, hvad det vil sige at være dansk, svensk, tysk eller engelsk.

Verden er blevet anderledes. Danmark er blevet anderledes. Hør, hvad Hassan Preisler skriver:

"Jeg lever i spændet mellem to identiteter, eller måske snarere i spændet med forestillingen om to identiteter: Den pakistanske og den danske. I den virkelige verden er jeg undfanget i Cambridge og født i Charlottenlund, som barn boede jeg i Bern og Berlin og Bagsværd, jeg lærte tysk, før jeg lærte dansk, jeg talte engelsk med min bedste ven, der hed Suman, som voksen har jeg levet i Beirut, New York og Madrid, og jeg kan klare mig på spansk og bande og dirigere en taxa på arabisk, men jeg kan ikke et ord urdu, og far voksede op som muslim, men er ateist, mor voksede op som protestant, men er buddhist, og jeg er døbt i Helligåndskirken, men jeg har for længst meldt mig ud af Folkekirken, og far lever sammen med sin Alice på Østerbro, og mor er halvdelen af året i en landsby i Sydfrankrig, og jeg er gift med min May, hendes far er fra Cairo, hendes mor er fra Tårnbæk, vores datter hedder Sonia Aziza Preisler. Hun er smuk."

Vi bliver nødt til at slå en latter op – vi bliver nødt til at åbne sindet – vi bliver nødt til at stole på, at vores sprog, vores kultur, vores sociale indsigter, og at de vil vare ved, slå rod og blive udviklet (og indimellem udviklet) af mennesker, som har valgt os til som hjemstavn.

Enten måtte de flygte fra krig og undertrykkelse, eller de fandt kærligheden her - eller deres arbejde bragte dem her, og pludselig var vi blevet hjemstavn.

Danskere er virkelig mange modeller, men i et ø-rige ved vi, hvad det betyder at slå bro. Vi ved, at nogen bærer kalot, andre kasket, nogle går med tørklæde, andre sætter hatten på sned, men mon ikke vi alle kan genkende det, som Piet Hein kalder VOR USKREVNE GRUNDLOV

Hvor er dog Danmark dejligt:/ her er intet absolut./ Noget er: forbudt, og noget:/ meget strengt forbudt./ Men altid er det lisom/ underfundigt føjet til:/ "naturligvis undtagen/ hvis De meget gerne vil."

"Bliv i min kærlighed. Hvis I holder mine bud, vil I blive i min kærlighed" fortæller Johannes, at han havde hørt Jesus sige i sin tid, og derfor tør han formane dem: "Dette byder jeg jer, at I skal elske hinanden."

Af en eller anden mærkværdig grund er det blevet almindeligt i kirkelige og teologiske kredse, sådan lidt på intellektualistisk vis at hvæse over det med kærligheden og latterliggøre den. Man finder det åbenbart for sødladent.

I virkeligheden er denne modvilje nok udtryk for en vaskeægte forargelse over Jesus. Samtiden begreb det heller ikke. Han fortalte historier om ikke-troende, der gjorde det menneskelige. Det var ikke ufarlige historier. De kostede ham livet. Han skulle ikke bilde sig ind at færdes med de deklasserede og samtidig vælte de regerendes verdensorden. Dette menneske, som blev Guds ansigt på jorden. Dette menneske, som de henrettede, fornemmer vi stadig som aldeles levende i verden.

Ja, de slog ham ihjel. Men overvinde ham kunne de ikke, for han lever i vores erindring, i vores hverdag. Vi fornemmer ham som vores eneste mulighed for fremtiden. Han er nutidig. Han levede, døde og opstod og i dag er han også en del af vores hjemlighed, af vores hjemstavn. Erindringen om ham har i et par tusind år skabt samfund i verden.

Når Grundtvig digter om Ordet, som blev kød og "og fór til Himmels hvid og rød" er det ikke for at erobre Jesus for os danske og isolere ham hér.

Det er virkelig, som om hjemstavn også betyder, at dette er blevet vores sted, hvorfra vi betragter hele universet med alle dets mysterier.

Hjemstavnen bliver altså en bro ud mod de andre – ud mod den anden – ud mod verden. Alverdens fortællinger kommer til os, og vi får en indsigt i de andres liv.

Vores sprog og nationalitet afsondrer os altså ikke fra de andre, men bliver vores måde at bære erindringen videre på – bliver vores måde at lytte til det samme, som de andre lytter til på deres sprog. I den fælles optagethed af livet, af sandheden, af glæden - og i den fælles optagethed af frygten for det grusomme, det onde og det ødelæggende kommer vi tættere på hinanden fra alle sider, fra alle verdensdele, alle kulturer.

Det religiøse er ikke kun samtalen om det hinsidige – det er i høj grad en samtale om hverdagen, og dermed også en del af hjemstavnen.

Vi kan derfor ikke være ligeglade med om mennesker sulter, om de lever under diktatorer. Vi kan ikke være ligeglade med, om der er sundhed og trivsel, om der er liv i havene, og om jorden trives. Vi kan ikke være ligeglade med freden og retfærdigheden. Vi kan ikke vende ryggen til buddet om at elske vores fjende.

Hvis vi gør det, kommer vi til at ligne fjenden. Hvis vi falder i hadets grusomme mørke, slipper vi hævnens, forryktheden og vreden ud mod hinanden. Hvis vi elsker fjenden, kan vi bryde hadets og vredens cirkler og undgå folkemord, racisme, nationalisme og fanatisme. Jeg har altid været forundret over dette gådefulde menneske Jesus fra Nazaret. Han hævder altid kærligheden som centrum. Derfor kan vi tale om retfærdighed, mod, tro, håb og visdom.

Han elskede! Vi skal elske! Ja, jeg elsker mit land og mit flag. For mig er det hjemstavn og verdens port, adgang til hele universet, på én og samme tid. Som min ven lærte mig: Den, som tror på Gud og elsker sit land, kan aldrig fare helt vild i verden. Når jeg ser mit flag, nynner jeg glad sammen med Grundtvig og i tillid til fremtiden:

*Derfor, hvad end verden siger,
og hvad verdensmagten vil,
står og falder jordens riger
dog med kærlighedens ild:
hvor den blusser, bor livsgrøde,
hvor den slukkes hersker døden.*

Fungerende statsminister Lars Løkke Rasmussens tale ved fejringen af 800-året for Dannebrog på Københavns Rådhusplads lørdag den 15. juni 2019

Deres kongelige højheder

Kære alle sammen

”Der er ingen ting, der maner; som et flag der går til tops.”

Sådan sang vi for lidt siden. Sådan har mange sunget, før os. Og sådan kommer mange til at synge efter os.

Ordene blev skrevet af Axel Juul under første verdenskrig. I en vanskelig tid. For Danmark – og for verden.

I dag ligger verdenskrigene bag os. Fremtiden ligger foran os. Livet ser lysere ud. Aldrig har velstanden været større. Aldrig har trygheden været bedre. Aldrig har mulighederne i virkeligheden været flere.

Jeg er grundlæggende optimist. Nutiden er bedre end fortiden. Og fremtiden – den kan blive endnu bedre.

Men det bliver den ikke af sig selv. Det bliver den kun, hvis vi husker, hvor vi kom fra. Og holder fast i det, der har gjort Danmark stærkt.

Friheden. Fællesskabet og sammenholdet.

Symbolet på alt det, vajer i dag lige foran os:

Dannebrog.

Det ældste flag i verden. Men det er stadig i fuld vigør.

Det er med os alle vegne.

Til landskamp i Parken.

Til Royal Run i Pinsen.

På bygninger og busser.

På kasernen og i kolonihaven.

Det stryger til tops, når et nyt liv kommer til verden. Det går på halv, når vi skal herfra.

Dannebrog er med os hele livet. Folkets flag. Vores flag.

I dag har vor gamle fane selv fødselsdag. Endda rund fødselsdag. 800 år.

Dét bliver fejret i hele landet.

I Helsingør og Holstebro.
Vejle og Vordingborg
Aarhus og Aabenraa.

Og mange andre steder. Hendes Majestæt Dronningen er endda i Estland for at fejre begivenheden.

Vi fejrer det også her i København. Med 300 faner. Et smukt syn. Musik og sang.

Tak til Danmarks-Samfundet, som står bag de mange arrangementer.

Tak til alle jer, som er mødt op. Både her og i resten af landet.

Hvad er det for et flag, vi fejrer?

Det er en fane, som har udviklet sig gennem historien.

Det kom til verden i Estland i 1200-tallet. Fødselsattesten er godt nok gået tabt. Og vandrejournalen er blevet væk. Men hvad kan man også forvente – det kom trods alt ned fra himlen?

Gennem årene voksede flagets betydning. Ikke mindst i 1600-tallets søslag – i flådens agterstavn.

Senere i 1800-tallets romantik. Hvor flaget, følelsen og folket blev knyttet i ét. Med god hjælp fra digtere som Ingemann og Oehlenschläger.

Og frem til i dag. Hvor det hvide kors på den røde bund stadig binder os sammen. Ikke kun på tværs af historien. Som et folk. Ikke kun på tværs af generationer. Men også på tværs af de kasser, som vi ellers har det med at dele os op efter og putte hinanden i til daglig.

Vi forbinder måske nok flaget med noget forskelligt.

Nogen forbinder det med alvor og principper.

Andre med fest og glæde.

Selv forbinder jeg det mest af alt med stolthed. En varm følelse i hjertet.

For mig er Dannebrog symbolet på et land, som har klaret sig på trods.

Et land, som gennem årene er blevet mindre og mindre - men hvis fællesskab, velstand og ildhu er vokset.

Et land, som har vilje til at tage ansvar. Kæmper for demokrati, frihed og retfærdighed.

Et land, som både beundres og misundes. For vores særlige samfund og vores stærke værdier.

Det har jeg oplevet selv på rejser. Til topmøder, på statsbesøg – og når jeg har besøgt vores udsendte soldater rundt om i verden.

Og selvom fjenden heldigvis ikke står ved vores porte. Selvom Danmark aldrig har været rigere. Så har vi stadig brug for alt det, Dannebrog repræsenterer:

Friheden. Fællesskabet. Sammenholdet.

På tværs af politik.

På tværs af tro.

På tværs af hvor i landet vi bor. Hvem vi elsker. Eller hvor vi kommer fra.

På tværs af alle forskellighederne, har vi stadig brug for at høre sammen. For at holde sammen.

Netop fordi vi ved, at Dannebrog – selvom det kom fra himlen – ikke kan gå til tops af sig selv.

Netop fordi vi ved, at der står mennesker bag. Som hejser flaget og bærer fanen. I respekt for historien. I troen på fællesskabet. Og med ønsket om det bedste for vores lille land...

...netop derfor er Dannebrog vores samlingspunkt. Vores fane.

"...ikke din og ikke min. Men hele Folkets evighed".

Tillykke til Dannebrog

Tillykke til Danmark.

Tillykke til os alle sammen.

Tak for ordet.

